

LLIBERTAT

ANY II. — Núm. 307

TARRAGONA, DIJOUS, 22 DE JULIOL DEL 1937

FRANQUEIG CONCERTAT

PREU: 15 CENTIMS

Tarragonins la metralla facciosa ha vingut a desmoralitzar la nostra reraguarda. Tenim en compte el joc i la maniobra brutal dels traidors. Ara més que mai hem de tenir una moral de guerra, una fermesa de vèncer i tothom ha d'ésser al seu lloc.

Davant l'assassinat de la població civil de Tarragona

Plom i ferro facciós han esbòtzat carn innocent del poble tarragoní. Infants dalerosos per agafar la joguina estri únic de la seva preocupació adolescent han mort en ple carrer. Dones, vells, infants vet aci l'objectiu més preuat dels nous redemptors de la humanitat!

Crims, assassinats, incendis, estralls i... carn del poble, vet aci l'espectacle preferit del primer traïdor espanyol Franco.

Volem ésser breus, però seguint la nostra trajectòria de claretat amb aquells que ens llegeixen, serem també sincers i expressius.

Tarragona sofreix avui un ambient d'esgotament moral degut al bombardeig. Els ciutadans de Tarragona viuen lògicament coaccionats pel fet brutal. Tarragona per uns moments ha deixat d'ésser una ciutat.

Bé, això precisament és la finalitat que el feix persegueix. Intranquil·litat, nerviosisme, esgotament moral... desmoralització de la reraguarda.

Hem de veure tarragonins el joc dels assassins. Hem de copsar tarragonins la veritable finalitat d'aquests raids de sang. Ara més que mai amunt els esperits catalans! Ara més que mai cal un lligam entre nosaltres per fer front a aquestes greus contingències de la guerra! Fins avui... que poques coses sabem de la guerra! Fins avui a Tarragona qui vivia de cara a la guerra?

La reacció del poble tarragoní enfront de l'atemptat si bé és justificada no pot pas durar. Entre tots hem de crear una moral de guerra.

Pensem que als fronts de guerra els raids criminals són seguits, freqüents. Sabem que ara molts ciutadans ens diran: "sí, però... la defensa...". Companys, nosaltres trobem justificat el clam unànim del poble tarragoní, però mentre les autoritats treballen per aconseguir-ho, cosa que sembla immediata, nosaltres hem de saber ésser homes antifeixistes dignes de l'hora que vivim. La preocupació no ens ha de cegar. La intranquil·litat de les famílies no ens ha de fer caure precisament en el derrotisme al qual aspira el feix.

Les víctimes, les destroces i l'amenaça no han de coaccionar el nostre desig de vèncer als enemics del poble.

Davant de l'assassinat de la població civil de Tarragona, "LLIBERTAT" se'n condoleix i cospa amb tota llur cruïda la sang vessada pels nostres germans, però diu al poble de Tarragona:

Ara més que mai hem de veure el joc del feix. Ara més que mai hem d'unir el nostre esforç. Ara més que mai hem d'imposar una moral de guerra. Ara més que mai cal fermesa, coratge i consciència del que fem. Amunt catalans! Tarragona té un lloc en la lluita sagrada contra els invasors, i aquest lloc rebutja la desmoralització de la població civil!

Ales faccioses sobre Torredembarra

Dos trimotors facciosos ametrallen la població civil de Torredembarra

Novament les ales faccioses portades pels seus instints criminals sol plaer sàdic de crear víctimes han metrallat la població civil, pel innocents.

Sobre les nou de la nit di dimarts es presentaren procedents de la mar sobre la població de Torredembarra dos trimotors facciosos els quals llançaren una vintena de bombes, entre explosives i incendiàries, la metralla de les quals ferí a Enriqueta Ramon Fortuny, de 35 anys, de La Nou; al seu fill Joan Fortuny Ramon, de 14, de Torredembarra, matant a la nena Elisa Fortuny Ramon, de 5, també natural de Torredembarra.

Els ferits foren traslladats immediatament a l'Hospital de Tarragona on foren degudament atesos.

Els avions, realitzat el seu criminal bombardeig s'internaren novament cap a la mar.

Els danys materials són d'escassa importància.

Notes polítiques

En la reunió celebrada pel Foment Nacionalista Republicà de Reus dissabte passat, s'acordà quasi per unanimitat — amb sis vots en contra — la inhabilitació absoluta i durant el termini de tres anys per a l'exercici de qualsevol càrrec del partit, del ciutadà Ramon Jordana i Montserrat.

A conseqüència d'aquesta inhabilitació Ramon Jordana ha tingut de dimitir la conselleria d'Obres Públiques, que exercia a l'Ajuntament de Reus en representació d'E. R. C.

Copiem de la premsa de Barcelona:

H estat detingut per desafecte al règim Alfred Royo Lloris, essent posat a disposició del Tribunal d'Urgència.

Hi ha mercaderia forana, que de tant avariada que arriba, ha fet mala olor, a desgrat dels esforços fets per una determinada gran sindical.

Fa un any

Fa un any, que comença la lluita al carrer dels homes lliures, contra els sàdics patriotes que sempre volgueren convertir la nostra terra, en una exclusiva de raça i casta privilegiada.

Fa un any, que dues generacions s'enfrontaren per a liquidar definitivament el futur del nostre Poble.

Fa un any, i encara dura aquesta lluita aferrissada per batre el feixisme Internacional.

Però fa molts anys, que la majoria d'homes que formarem el Front antifeixista, tenim que commemorar dates, que al recordar-les ens fan sentir una profunda emoció.

Nosaltres, lluitadors de tota la vida, homes rebels a les imposicions dictatorials i a les de "Orde i mando", tant acostumades en temps de la funesta Monarquia, sabiem prou bé, les intencions sagnants d'aquests monstres que amb el nom de Déu, esclavitzaven el poble.

Nosaltres que en cada moment, teníem que reunir-nos per tenir sempre el contacte necessari per a frustrar les intencions criminals de veritables butxins en nom de governants, no ens sorprengué la traïció dels representants de la Religió mixtificada i aprofitada; ni la dels militars intrigant per uns ascensos i no per llurs mereixements; ni d'un "Capital" explotador en decadència per haver obtingut la classe treballadora una major edat; i en fi, d'uns organismes polítics, que el seu credo era consubstancial amb el de Déu, amb el de Pàtria i amb el de Rei.

Per això, avui en recordar amb devoció la compenetració que existia amb tots els sectors que representaven el Front Antifeixista, ens repugnen les maniobres que tots realitzen per a poder ésser els "acaparadors" de les voluntats i dels guanys de la victòria.

Voldria que tots declinèssim quelcom les passions ideològiques i de tàctica i que es tornés a reemprendre aquella harmonia comú per abatre el feix que cada dia més ens amenaça.

Havem fet tots esforços insuperables per harmonitzar els organismes, per a responsabilitzar i encausar la Revolució, i ens dol aquesta lluita, i ens dol per què des de fa poc temps havem notat que els enemics encoberts i els indiferents, tornen a prendre posicions, tornen a revisar-se, tornen a introduir-se en els organismes burocràtics, com si aquí res hagués passat. Boneu una ullada per les oficines oficials i pels nostres passeigs i us convencerem que mentre nosaltres ens disputem, ens barallem i inclús ens matem, els nostres enemics seculars tornen a gaudir de la màxima bel·ligerència i distinció, com si el 19 de juliol del 1936, no s'hagués produït.

Ens havem distingit sempre per la comprensió i no per l'odi; ha-

vem procurat construir i no destruir; i per això en copsar actualment les diferències de Partit i Sindicals existents, entre els homes que en la data del 19 de juliol existia tanta compenetració, ens preguntem, si el volum adquirit pels organismes antifeixistes, actualment no representa un perill pel gran nombre d'emboscats allí introduïts.

Pensem companys tots, de tota classe d'ideologies, que si el feix guanyés, no respectaria classes ni matitzacions, doncs tots seriem eliminats; pensem que pensant inclusiu amb la victòria, no serà possible implantar cap règim determinat, doncs els resultats d'una guerra, no civil, si no internacional, com la nostra, imposarà una estructures econòmica, política, social, inclusiu religiosa que s'adapti a les circumstàncies, en què dissortadament restarem, ja que per dissort la classe treballadora mundial no comprèn, ni comprendrà per molt temps, que els menys, dominen als més.

Procurem fer arribar als alts dirigents de Partits i Sindicals, que sols una República Federal Socialista, pot organitzar i garantir, el moment actual i futur, confeccionant el programa mínim a on puguin donar-se satisfaccions idealistes pràctiques, defugint els personalismes interessats a perdre les conquestes i les nostres reivindicacions polítiques i proletàries.

Frenem les nostres passions i formem una unió sagrada formal i masclé i pensant en el 19 de juliol del 1936, on tots els homes de manera fraternal coincidírem en la transformació del nostre Poble, aixafant el feixisme. Pensem que les obres són immortals, en canvi els homes són susplantats per altres homes o per la mort; pensem que tenim un enemic comú; pensem que pot dir-se que tot Europa, està contra nosaltres; en fi, pensem que totes les doctrines són bones, ja que són els homes qui les adulteren, i per tant tenen el deure els que tenen càrrecs de responsabilitat a la reraguarda d'estructurar per a la victòria, un poble digne i capaç per a quan els germans del front, retornin, puguin gaudir d'una societat més equitativa, més honesta i més humana que fin ara, doncs del contrari tota la sang generosa donada per a la transformació de la causa del poble, hauria estat estèril, no obstant les lluites èpiques sostingudes.

Borrerem tots els mots de les nostres organitzacions i implantem els veritables temples de la Democràcia, de la Llibertat i de la Igualtat davant del Poble, que està desitjant poder donar una abraçada fraternal a tots els màrtirs de la Llibertat per la transformació del Poble a profit de tots sense excepcions.

J. RODRIGUEZ PAPASEIT

Tarragonins, llegiu avui el manifest d'Esquerra Republicana de Catalunya "Francesc Pi i Margall", davant l'assassinat monstruós com més pel feix a la nostra ciutat.

Per terres andaluses

IV

Aquest matí han començat a córrer, per la Caserna General, rumors segons els quals la nostra Divisió, després d'organitzar-se eficaçment, tal com les necessitats del front requereixen, sortia cap a un altre front. A migdia, aquests rumors han pres consistència i els més assabentats, el personal d'oficines, donava àdhuc el lloc on ens destinaven. Madrid i Guadalajara, sense que se sabés d'on havien sortit la ven, eren la pedra de toc.

Els rumors de la nostra sortida coincidiren amb certs moviments de tropa observats en dies anteriors. Pels carrers de la població on hi ha instal·lada la nostra Caserna General dotzenes de camions excitaven la curiositat de la mainada que romania amb el puny alt veient-los passar. Els majors, acostumats a l'espectacle des de fa prop d'un any, es mostraven indiferents del tot. Només les dotzenes de vagabunds que romanien tot el dia sentats a les voreres dels carrers, escarnint d'una manera feroç les lleis naturals de la guerra i les imposicions que la reconstrucció de l'economia requereix, aixecaven la vista del sol. Per no "treballar" i no abandonar la deixadesa "moruna" que els caracteritza, s'abstenien fins de fer comentaris. Naturalment que aquesta "activitat" era oposada per complet a la de les dones que, amb la vista, amb els llavis i amb el cor, recordant els familiars que tenen lluitant a diferents indrets d'Espanya, desitgen bona sort als nostres companys d'armes. Això sí, els grups de refugiats que han conegut directament les tortures de la guerra, surten a les carreteres amb les gerres i els cànirs d'aigua i les ofereixen galantment als expedicionaris. Als únics a qui no admeten la "perrilla del cas, xavalla que és l'únic ingrès amb què compten per satisfer algunes necessitats, car els refugiats d'aquest sector andalús no tenen cap punt de coincidència en cap aspecte amb molts dels refugiats que ha de suportar Catalunya, és als minyons que van o vénen dels fronts.

Com en dies anteriors s'han deixat oír les sirenes i les campanes de la ciutat. La gent corre precipitadament cap als refugis. Adhuc els inactius s'espavilen i superen la velocitat de més d'un que se les dona de bon corredor. Els primers dies ens estranyàvem d'aquest pànic desmesurat i, més d'un cop, ens permetíem el luxe de prendre el pel als desvagats que corrien com a gams.

—Es inexplicable que funcionant diàriament les senyals d'alarma i sense que sortosament es deixi veure l'aviació enemiga la gent tingui aquest desfici i intranquil·litat — comentàvem entre nosaltres.

Però el primer passeig de la ciutat ens dona l'explicació d'aquest fenomen. Dotzenes de cases del barri obrer de Sant Ildefonso ensorrades; entre les runes, els modestos mobles que formaven la fortuna de centenars de proletaris andalusos. I a cada carrer, dones i infants endolats que ploren silenciosament llurs familiars i maleeixen, amb tota la força que la desgràcia provocada pels militars mil cops traidors els dona, els assassins del poble.

Tres trimotors passaren al primer de maig damunt la ciutat... Un bombardeig aeri a la població civil, sense precedents a la història de la incivilització, ocasionà prop de dos-cents morts i més de tres-cents ferits. Foren només uns infants. Quan esclataven les darres bombes els ales negres havien desaparegut en direcció a Còrdova, deixant darrere el seu dolor, tragèdia, llàgrimes, destrucció...

D'aleshores ençà comprenem perfectament el trasbals de la gent de la ciutat. El comprenem i, amb ells, jurem venjar tanta ignomínia.

JOSEP RECASENS I JORDA

Reunió del Comitè executiu de la Federació d'E. R. C. de les comarques tarragonines

Diumenge i a l'estatge del Centre d'Esquerra Republicana de Catalunya "Francesc Pi i Margall" celebrà la seva reunió de constitució el nou Comitè Executiu de la Federació, de conformitat a allò disposat en el Reglament aprovat pel Congrés de Tortosa.

Hi assistiren els representants de les comarques a excepció de dos que s'excusaren. També hi assistiren els diputats Manuel Galés i F. Farreras i Duran.

Enviaren la seva adhesió els diputats Rouret i Sentís, i ex-comissari Lluís Mestres.

S'acordà felicitar als companys Manuel Galés i Lluís Mestres pel seu nomenament de director general d'Administració Local i director general de Tresoreria i Crèdit, acordant palesar al President de la Generalitat la satisfacció de la Federació per aitals nomenaments.

Es ratificà, per unanimitat, el nomenament de Manuel Galés per al càrrec de representant de la Federació al Consell Permanent del Partit que venia exercint interinament.

Igualment es ratificà en el seu

càrrec de secretari general de la Federació al que el venia exercint interinament, Ramon Sanahuja.

S'acordà nomenar una ponència integrada pels companys Benjamí Jané, del Baix Penedès, Pino, de la Conca de Barberà, i el secretari general per tal que redacti un projecte de Reglament interior del Comitè Executiu.

Per aclamació, i sense discussió, s'aprovà la següent proposició:

Atès que les llibertats de Catalunya no poden derredre's, sigui quina sigui, la situació política i social del nostre poble, la Federació d'E. R. C. de C. reclama al Govern de la Generalitat que aquest recabi del Govern Central l'immediat retorn dels serveis d'Ordre Públic.

S'acordà realitzar una enquesta en les poblacions on els nostres militants hagin estat objecte de violències en les seves persones o en els seus béns i auxiliar l'acció de la justícia per al degut càstig dels culpables.

S'estudià detalladament el problema que presenta el desarmament de la reraguarda que no es realitza pas amb aquella eficàcia

"19 DE JULIOL"

Sota aquest lema apareixerà dis-sabte el número extraordinari de la Revista:

"EXERCIT DEL POBLE"

Nombrosos articles i 121 fotos interessantíssimes que descriuen l'evolució de la nostra lluita durant aquest any de guerra transcorregut.

"19 DE JULIOL A BARCELONA"

D'a gloriós de la nostra història. Interessants escenes d'aquest dia del 1936 a les pàgines de

"EXERCIT DEL POBLE"

Un documental detalladíssim en tots els articles.

"DEL 19 DE JULIOL"

AL 19 DE JULIOL

24 pàgines conté aquest número extraordinari que es posarà a la venda dissabte al preu de 50 cèntims en tots els quioscos de Barcelona.

19 de juliol, dia de record memorable hi ha que llegir

"EXERCIT DEL POBLE"

Jean Sans Salatranga

METGE

Malalties de l'aparell respiratori

RAIGS X

Consulta de 4 a 6

Unió, 2 pral. - TARRAGONA

que el poble desitja i espera adoptant-se a aquest especte alguns acords i encomanant-se gestions per tal de què el desarmament sigui efectiu.

A virtut d'una proposició presentada per la Comarca de la Ribera sobre el problema del Camp s'obri una extensíssima discussió entre els representats aprovant-se per unanimitat la següent proposició que convé destacar per la seva importància ja que la seva acceptació pel poder públic vindria a solucionar una infinitat de problemes que s'han presentat al nostre camp degut a incautacions i collectivitzacions il·legals:

Diu així la proposició aprovada: Tot aquell treballador del camp que estava en el conreu de la terra a títol d'arrendatari, mitger, rabassaire, etc., o qualsevol altre, que li donés la possessió, abans del 19 de juliol i que n'hagi estat desposseït, serà reintegrat en la possessió de la mateixa pel Jutjat local, mitjançant acta, a petició de l'interessat, davant el Jutge local o el Delegat d'Ordre Públic, acreditant el seu dret per documents o informació testifical.

S'acordà nomenar una ponència de política agrària integrada pels companys Sicart, del Baix Penedès, Blavi de la Conca de Barberà i Sanromà del Tarragonès.

També s'estudiaren altres proposicions i aprovaren diversos projectes que la nostra més elemental discreció ens veda publicar.

MANUEL PEDROL

Olis purs d'oliva

TARRAGONA

NOTES INFORMATIVES

VISITES DE CONDOL

El diputat al Parlament de Catalunya senyor Farreres i Duran, acompanyat del president de la Comarca d'Esquerra del Vendrell, senyor Lluís Pla, visita ahir al Comissari de la Generalitat Joaquim Fort, per tal de testimoniar-li el més sentit condol, per les víctimes corregudes en el bombardeig de la ciutat.

També visita al senyor Fort, l'agent consolar de França, Mr. Merelo, el qual en nom propi i en el del Cònsol general Mr. Pingaud, li testimonia el seu condol, així com també li féu entrega de la quantitat de 200 pessetes per a entregar a la família del guàrdia d'assalt Gelabert, mort per la metralla quan es trobava al servei del Consolat.

CAJA DE RECLUTA NUM. 27

Ordenada por la Superioridad la concentración en esta Caja de Recluta de todo el personal del reemplazo de 1931 y agregado al mismo, deberán efectuar la presentación en estas oficinas todos los ciudadanos en dicho año clasificados útiles para el territorio de esta ex-provincia, para el servicio militar en las fechas y por el orden que a continuación se expresa:

Sargentos, cabo y soldados

Día 26 de julio: Los de caballería, artillería e ingenieros.

Día 27 de julio: Intendencia, sanidad, cuerpos especiales y prorrrogas.

Día 29 de julio: Los de infantería.

Día 30 de julio: Los que no lo hubiesen efectuado en días anteriores.

Tarragona, 21 de julio de 1937.

El mayor jefe accidental, Santiago Rius.

NOVETATS

en

tota classe de gèneres

CASA MALÉ

Portalet, 8 Tarragona

NOU HORARI ALS CAFES I FONDES

Una comissió del Sindicat Gastronòmic visita ahir al camissari de la Generalitat Joaquim Fort, comunicant-li l'acord adoptat d'establir un nou horari de treball, tantant els cafès a les sis de la tarda i els hotels a les vuit de la nit.

El comissari els agrai la deferència si bé els féu avinent que a criteri seu l'acord era improcedent, car en els moments d'angoixa que travessa la ciutat, aquesta mesura en lloc de tornar-li la moral li crea un estat d'aplanament no gens reable.

TOS
Confits Miret

Preu: Una peseta
FARMACIA MARTINEZ
COS DEL BOU, 2

LA DEFENSA ANTI-AERIA DE LA CIUTAT

A la Comissaria de la Generalitat, convocats pel comissari Joaquim Fort es reuniran avui a migdia totes les autoritats, civils, militars i d'ordre públic, per al de tractar de dotar a la població civil d'una defensa contra els atacs de l'aviació.

CAFÉS CARACAS

ELS MÉS AROMÀTICS

Garcia Hernandez, 8 Tel. 1487

ALCALDIA DE TARRAGONA

Es posa en concixement de tots els ciutadans de Tarragona que des del dia 23 del corrent i en la forma sota indicada es facilitarà a la Casa Consistorial de 9 a 2 i de 4 a 7, les targes de racionament per al mes d'agost, amb la simple exhibició de la d'aquest mes, junt amb l'últim rebut del pis, o document justificatiu de la Conselleria de l'Estatge.

Dies 23 i 24: les targes el primer cognom de les quals comenci amb les lletres A, B, C, D i E.

Dies 26 i 27: les dels que comencin amb les lletres F, G, H, I, J, K, L, i Ll.

Dies 28 i 29: les dels que comencin amb les lletres M, N, O, P i Q.

Dies 30 i 31: les de les restants lletres.

Tarragona, 21 de juliol del 1937.

L'alcalde, R. Boronat.

CASA POU

Flors artificials
Perfumeria, Merceria

NOTA DE L'ALCALDIA

Aquesta Alcaldia es veu precisada a declarar públicament, després del bàrbar bombardeig del dia 19, damunt la ciutat indefensa, que una de les més grans preocupacions de l'Ajuntament, ha estat el dotar a Tarragona de mitjans defensius que impedissin la impunitat amb què actuen els avions al servei del feixisme.

Des de fa temps es vénen efectuant gestions, prov dels organismes que ho poden decidir, per aconseguir-ho, posant de manifest la forma en què es troba la ciutat que, per altra part, no pot esser-li desconeguda, sense que, fins a la data, s'hagi aconseguit cap resultat pràctic.

La trista experiència viscuda, dona un caràcter apremiant i dolorós a aquelles gestions, temps ha començades, i que ara cal intensificar donant a les nostres paraules l'alcalde, R. Boronat.

(Notes informatives passen a la pàgina 5).

Necessàriament havem de destacar l'actuació benemèrita i abnegada del Cos de Bombers i de la Creu Roja durant el bombardeig del dilluns.

I també havem de fer constar el nostre blasme contra certs elements de la brigada eventual que es negà a treballar en les obres de desenrunament abans de les vuit del matí.

Pels primers, l'agraïment de tot Tarragona, pels últims el despreci de tots.

Esperem que l'Ajuntament, recullint l'opinió unànime de tot el poble, sabrà obrar en conseqüència.

Ales Negres sobre Tarragona

CRIMINAL BOMBARDEIG DE LA POBLACIÓ CIVIL

El propassat dilluns, a les 9¹⁰ de la nit, procedents de la mar entraren per la part de Torredembarra, quatre trimotors facciosos que es dirigiren envers la nostra ciutat en formació de combat. Tot just s'havia donat la primera senyal d'alarma quan foren escoltades les detonacions produïdes per les primeres bombes que foren llançades prop de la platja de la Rabassada i que ja produïren les primeres víctimes.

Apagat seguidament l'enllumenat públic com a mesura de precaució continuà el criminal bombardeig de la ciutat que durà més de mitja hora.

El bombardeig fou portat a terme en línia diagonal marxant tot seguit cap a Cambrils, on també fou bombardejada la població, produir-se dues morts i set ferits.

Els avions facciosos no contents amb l'obra destructora i criminal portada a terme en la seva primera incursió retornaren a la nostra ciutat, llançant novament gran quantitat de bombes.

Hom assegura que aquests avions foren traslladats fins a les nostres costes per un vaixell i que aquest esperà el final de la seva obra criminal.

Acabat el bombardeig, que des del primer moment hom pogué veure que es tractava del més important que ha sofert la nostra ciutat, s'adoptaren les mesures necessàries per atendre al ferits als Hospitals. Les autoritats des del primer moment estigueren en el seu lloc, preocupant-se de l'organització de tots els serveis.

CAPITOL DE LLOANCES

No ens hem distingit mai per a consignar lloances per sistema a cap organisme ni corporació, però avui volem destacar d'una faïso extraordinària el treball de dos cosos als quals mai s'ha donat la importància que mereixen i que les circumstàncies exigeixen, ens referim al Cos de Bombers i a la Creu Roja.

El Cos de Bombers, malgrat que l'Ajuntament els té quasi abandonats, no dotant-los el material necessari que el mateix requereix, es portaren en una forma abnegada, car des del primer moment, en ple bombardeig acudiren a les zones de màxim perill a prestar els auxilis necessaris, els quals no abandonaren fins ben entrat el matí, en donar per finalida la seva actuació exemplar. Cal destacar també el treball portat a cap pel cap del Cos

l'arquitecte Salvador Ripoll.

En el mateix sentit hem de parlar de la Creu Roja tarragonina, organització a la qual mai li havia estat concedida una gran importància, car semblava destinada únicament i exclusivament per al lluitament de quatre "niñas bien". A l'hora de la veritat han demostrat els homes que la componen, que saben complir llur deure, d'una manera callada i digna. Nosaltres lleials amb nosaltres mateixos ho consignem així i creiem que el poble els deu una satisfacció.

UNA INDIGNITAT

No podiem però deixar de consignar una actuació de certs obrers de la Brigada eventual, que ens ha produït una gran tristesa i a l'ensenyar una gran vergonya. Es inconcebible que uns homes a sou del Municipi, en uns moments en què la ciutat passa hores d'angoixa i de dol, en ésser requerits pels treballs de desenrunament, en auxili dels seus conciutadans, contestin que llur treball no pot començar fins a les vuit del matí, car llavors comença el seu horari.

No volem qualificar-ho, sigui la seva pròpia consciència qui els faci la justícia que es mereixen.

ELS ESTRALLS CAUSATS

Molts són els perjudicis materials causats per les bombes feixistes; cases enrunades, altres molt consentides, fàbriques destruïdes, etcètera. Sense voler entrar en detalls sols direm que hi ha deu cases completament enrunades, i altres 19 cases amb danys de consideració.

Hi hagué gran quantitat de bombes que no feren explosió, algunes d'elles foradaren cases senceres.

ELS HOSPITALS

Els hospitals tarragonins es veïren immediatament invadits de

gran nombre de ferits que necessitaven una assistència immediata. Malgrat les dificultats que això representava, els metges tarragonins amb una abnegació exemplar, treballaren d'una manera incansable fins al matí d'ahir aconseguint atendre les necessitats del poble.

RELACIO DELS MORTS

Felip Gómez Conesa, Carles Garcia Pérez, Maria Guach, Jaume Jiménez Cervelló, Joaquim Sánchez Bosch, Antònia Escardó Rovira, Marcel·lí Godall, Tomàs Bartomeu Cortés, Josefina Farlé, un home amb les inicials F. T.; Isabel Barceló Arnau, Francesc Bartomeu Bartomeu, Antoni Díaz Muñoz, Francesc Fabra Solà, una nena, Francesc Teixidó Nonell, una dona, un soldat, una guàrdia, una nena, Maria Gener Oller, un home, una nena, un home destruït.

Leonard Baballé Sedó, Teresa Forcadell Batista, Joaquina Batista Forné, Ferran Umbrals, Pilar Boronat Soler, Ernest Borràs Ferré, Ramon Cortu Serra, Ramona Orts Serra, Manuel Gilabert, López José Martin, Fermí Guillaumunt, Josepa Paredes Casaprima, Josep Paredes Garcia, Agustí Bot Bicaudi, soldat desconegut, Josep Maria Gran Marimón, un desconegut, Andreu Barbero Paredes, Josep Ventura, soldat desconegut, un altre soldat desconegut, Josep Teixidó Bonell.

RELACIO DELS FERITS

Pere Alsina Español, Enric Castro Parramón, Juli Ayneto Conejos, Gelabert, guàrdia d'assalt; Ramon Aguilar, Teresa Farriol, Mercè Arroyos Arroyo, Joan Espina Bosch, David Blasco, Casimir Blanco Toribio, Julià Ortiz Pastor, Enric Medina Olivares, Josep Quiles Sánchez, Ramon Estradé Castells, Josep Torné Rebull, Cristilló Marín Muloz, Josep Maria Piqué, Lluís Maria Bosch, Pere Alsina Miret, Joan Martí, Jaume Guasch, Matilde Marqués, Francesc Secall Ardèvol, Josep alceran, Peré Ferré, Josep Maria, Martí Ollé, Carme Bofarull Mateu, Sebastià Llino, Modest Barceló, Artur Homedes, Josep Vago Garcia, Antònia, Antoni Morera, Alexandre Aragonés, Raimunda Cuin, Teresa Martorell, Antònia Ollé, Anselm Jubal, Josep Guinovart, Madalena Martorell, Joaquim Alonso, Monserrat, Joan Martí, Samuel Martell, Vicenç Guillaumón, Guillem Martini Roca, Antònia Escardó, Joan Miró, Josep Maria Sales, Josep Martínez, Joan Garcia, Josep Mari, Josep Torres, Gre-

gori Goyado, Casimir Blanco, Blai Pérez, Anita Mora Rodríguez, Josep Baiget, Marc Bosch, Francesc Budesca, Francesc Llopis, Caterina Camero, Dolors Andreu Alsina.

Josep Maria Fernández, Primitiu Serra, Francesc Godall, Jaume Iglesias Sans, Rafel Gabriel, Manuel Rofes iner, Josep Teixidó, Consol Hipólito, Josep Maria Rebull, Josep Jornet, Jaume Sec, Francesc Sosa Pérez, Pau Barrios Fernández, Antònia Subirats Llorens, Salvador Sánchez, Teresa Blanch, Josep Esteve Miralles, Ferran Umbrals, Isidre Serra, Josep Estivill, Joan Rodríguez, Antoni Morera, Josep Torres Esteve, Ramon Comas, Lluís Dertell, Manuel Gilabert, Vicenç Guillaumón, Raimunda Guin, Josepa Panadés, Joaquim Alonso Moreno, Enric Madina Oliveras, Celestí Marín, Casimir Blanco, Josep Galceran Aguiló, Gregori Collado, Artur Mades Boyer, Antoni Moreno Llobet, Frederic Vicens Virgili, Alexandre Arbonés, Josep Martí Bel, i Josep Maria Bonet Martí.

EL CAP SUPERIOR DE POLICIA

A primeres hores d'abans d'ahir el matí arribà a la nostra ciutat el cap superior de Policia de Catalunya, tinent coronel Burillo, el qual visità els hospitals i els llocs del sinistre, acompanyat del comissari d'Ordre Públic, Joan Rodríguez.

Al migdia el senyor Burillo complimentà a les autoritats.

A la tarda, abans de marxar feu entrega de dues mil pessetes al comissari delegat, per atendre les primeres necessitats dels perjudicats i l'ensenyar li encarregà una informació detallada dels danys causats.

L'ENTERRAMENT

L'acte d'enterrament constituí una sentida manifestació de dol a la que hi acudí tot el poble. El dol fou presidit pel conseller de Governació, Antoni Maria Sbert, que portava la representació del President de la Generalitat; comissari de la Generalitat Joaquim Fort; alcalde Ramon Boronat; director general

de Crèdit i Tresoreria, Lluís Mesures, en representació del conseller de Finances, Josep Terradelles; director general d'Administració Local Manuel Galés; comissari delegat d'Ordre Públic, Joan Rodríguez; comandant militar de la plaça, Enric Pérez Farràs; el coronel Freire en representació del general Pozas; i el comissari polític Virgili Llanos; diputats Nogués i Sentís; alcalde de Reus, Ramon Ortega; i consellers municipals i tots els caps i oficials lliures de servei.

El dol s'acomiadà al Camp de Mart.

IMPORTANTES DECLARACIONS DEL COMISSARI DE LA GENERALITAT

Joaquim Fort, comissari de la Generalitat, va manifestar als periodistes que el president Companys que volia assistir a l'enterrament de les víctimes ha delegat al conseller de Governació Sbert la seva representació.

Ha dit també, que amb motiu del bombardeig ha estat suspès el Consell que tenia que celebrar el Govern de la Generalitat, afegint que ell i l'alcalde Ramon Boronat telefònicament havien ja demanat que és dotés a Tarragona de defensa antiaèria davant dels repetits bombardejaments que ha sofert la nostra ciutat i el conseller senyor Sbert els hi ha fet saber que el propi President de la Generalitat ja ho ha interessat del Govern de València.

CASA GUÉLL

Rebudes les Novetats d'estiu
Especialitat en trajes
d'home

Major, 15 i 17

TARRAGONA

MOSTELLE

Suc de raïm sense fermentar. Indicadíssim per a malalts, convalescents, parturientes i nens.

De venda a les farmàcies i drogueries.

Rafael Escofet - TARRAGONA

Establiments "ROIG"

Olis purs d'oliva

Les millors qualitats
els més bons preus

Baixada Pelxateria, 9 - Telf. 1197, 1

Plaça de la República, 13 - Telf. 1632

Al front, amb el President Companys

Impressions de viatge

Es la tercera vegada que vaig al front. Conec, doncs, el que fan els nostres minyons a les terres seques d'Aragó. Però mai — com aquesta vegada — hi havia anat amb un esperit més alerta, més vigilant. Les altres vegades vaig anar-hi — com si diguessim — innocentment. Es a dir, a veure el que passava, simplement, sense intentar esbrinar el perquè "passava" així i no d'una altra manera. Però ara les orelles m'enxordaven: la immobilitat del front d'Aragó, l'heroisme dels combatents madrilenys. "Catalunya — la indolent". Catalunya tancada dins l'egoisme de la seva autonomia. Mentre Bilbao es defensava heroicament, Catalunya dorm. Quan Bilbao cau, Barcelona canta. El "Levante Feliz" la "heroica divisió Listera", etc., etc. Vet ací una part de les exclamacions que han format aquests darrers mesos el panorama sonor de la nostra guerra.

Què hi havia de tot? Fins a quin punt el llenguatge responia a la realitat, o era una simple creació de propaganda?

Anem al front d'Aragó. El fet de visitar amb el President Companys em permetrà potser de copsar realitats sovint amagades.

PRIMERA CONSTATACIÓ: Saragossa havia caigut el 19 de juliol. La guarnició no-catalana de Lleida s'havia revoltat contra la República. Entre Lleida i Saragossa una plaça forta integrada per soldats catalans; Barbastre i Barbastre es manté lleial i és la lleialtat de Barbastre que assegura la rendició de Lleida amenant la capital catalana. Els catalans de Barbastre foren dignes dels catalans de Barcelona... Catalunya venia el feixisme a casa seva i a "fora".

SEGONA CONSTATACIÓ: a Casp ens ensenyaren senyals de la lluita: els impactes a la paret, el lloc on caigué el capità Negrete, mort per la bala certera del català Costa.

Lluita a Casp? Quan? La primera setmana de la guerra un grup expedicionari de catalans entrà a Casp, baioneta calada, reduint aquella avançada estratègica de Saragossa.

Casp-Barbastre, vet ací les dues primeres topades.

A quina distància es troben aquestes dues ciutats del teatre actual de la lluita? Barbastre, a quaranta quilòmetres; Casp a cinquanta quilòmetres.

Ara bé: Barbastre i Casp es troben a una distància relativament llarga dels límits catalans.

Si mesurem la faixa de territori compresa entre les fronteres catalanes i l'actual front de combat a Aragó, trobarem que Catalunya ha arrabassat a l'enemic feixista un rectangle de terra que mesura 230 quilòmetres de base per 100 de profunditat, és a dir, Catalunya ha conquistat 23.000 quilòmetres quadrats de terra.

Deixem de banda el triangle del front de Terol triangle que té una base Montalban-Uldecona de 115 quilòmetres d'amplada i una alçada Montalban-Terol de 70 quilòmetres

Es a dir, una extensió conquistada a l'enemic de 4.025 quilòmetres quadrats de terra, que podríem afegir —puix que són els catalans els que l'han conquistat— als 23.000 quilòmetres quadrats que hem esmentat Catalunya, doncs ultra alliberar el seu territori —32.196 quilòmetres quadrats— ha lliberat 27.000 quilòmetres quadrats de terra. Hi ha doncs, del costat del que s'anomena Espanya lleial 59.196 quilòmetres quadrats de terra que han estat guanyats al preu de la sang catalana!

Hi ha a la Península algú que pugui presentar un balanç semblant?

Ara bé en quines condicions s'ha portat a cap una acció que pels resultats palpables apareix tan favorable a la República?

Ha estat l'esforç gairebé espontani del poble de Catalunya, la vitalitat sorprenent del nostre esperit la que ha operat el miracle.

Perquè, hem de confessar-ho a aquesta conquesta territorial ha tingut lloc en els moments que per una sèrie de circumstàncies històriques de les quals "n'era absent el sentiment nacional català" Catalunya es trobava abocada a la tragèdia de la seva situació interior.

El "cojo de Málaga" s'havia fet amo de Puigcerdà, el "borni" de Múrcia i el "geperut de Cadix" dominaven pel terror. A Solsona—dos refugiats d'edat militar— s'havien nomenat regidors i organitzaven les vaixes de reclutament perquè els naturals del país anessin a defensar les posicions que ells havien abandonat.

Els elements que la misèria política, econòmica i moral de la monarquia havia fet néixer i que la República havia mantingut (mentre Catalunya amb la seva política cultural —dos-cents Grups escolars, Catorze Instituts de Segon Ensenyament— i la seva política agrària—Llei de Contracte de Conreu—els començava a reduir) s'ajecaven i es constituïren en ams del carrer.

Catalunya vivia el caos terrible d'una revolució real que les necessitats ibèriques i el clima internacional feien inadequada, revolució real contra la qual no es podia marxar, però a través de la qual maldaven per a constituir-se en directores, els representants precisament d'aquells que havien desertat de l'erm espanyol i que havien trapijat amb les seves potes brutes de fang i de sang l'herva grassa de la generositat catalana.

I Catalunya que era la víctima propiciatòria del gran manament espanyol, es veia precisament calumniada per aquells que n'havien estat els primers responsables.

I Catalunya vivia els deu mesos més terribles de la seva història nacional, i, malgrat tot, pels seus propis mitjans, superava les jornades tràgiques de maig i retornava —tota sola— sense tutelatges i sense ajuts, a les bases fonamentals de la seva vida.

I s'aprofitava la tragèdia —tra-

gèdia provocada pels que viuen al marge del clos nacional —per a reduir i minimitzar les atribucions autonòmiques de Catalunya.

I aquest poble que ha fet aquest esforç, i aquest poble que ha rebut aquest tracte lluita al front d'Aragó com nosaltres —amb el President —l'hem vist lluitar aquests dies.

Davant l'Alfajarin pren un massís de muntanyes de set quilòmetres de profunditat i davant de Quinto fa una descoberta de tres quilòmetres. I això ho fa sense llançar les campanes al vol i sense les revistes il·lustrades publicuin les galeries d'herois. I això ho fa sense que després —per manca de mitjans (pensem en Loma Verde i en l'Ermita de Santa Quiteria) pugui consolidar les posicions guanyades amb tan d'esforç.

No, amics de "El Socialista" al front d'Aragó hi ha prou armes i prou homes, prou entusiasme sobre tot, per a inutilitzar —per aquell cantó— tot intent feixista. Però per a prendre les posicions fortificades —defenses naturals, més ciment arxite, Osca i Saragossa, són necessaris als mateixos elements ofensius que han calgut posar en acció per conquistar Brunete i Villanueva de la Canada.

Ja veieu, doncs, quina és la realitat al front d'Aragó. Catalunya manté un front de 300 quilòmetres de llargària i deixa oberta la frontera franco-espanyola, frontera que mesura 430 quilòmetres, en una extensió de tres-cents, és a dir, gairabé les tres quartes parts.

I els soldats catalans que marxen a Jaen, a Pozoblanco, al Jarama i al Guadalajara?

I els 35.000 combatents catalans que han contribuït —junt amb els valencians, andalusos i bascos —a l'heroica epopeia dels seus germans de Madrid?

He tingut ocasió de parlar amb soldats de les guarnicions de Girona que vénen amb permís després d'haver romàs mesos sencers al front del Centre.

Brihuega —afirmen ells— va ésser presa per Cepriano Mera al front d'una columna on, entre soldats, milicians i carabiners, hi havia un 60 per 100 de catalans.

Puc assegurar la veritat d'aquesta afirmació. Precisament aquells dies Requena del Comissariat de Propaganda va acompanyar a Madrid uns personatges estrangers, i en entrar a Brihuega la bandera catalana del cotxe donà motiu a una serollosa manifestació de simpatia per part del carrabiners catalans que ocupaven el poble.

Cipriano Mera i l'heroic comandant Costel afirmen, per altra banda, que el soldat català és el millor.

I aquesta afirmació no és gratuïta. Els catalans, en general, no tenim esperit militar, entenen per esperit militar aquell encarnament indispensable per a comandar. Però el català és un bon soldat, com són bons soldats —en les guerres modernes on l'educació i la tècnica juguen un paper molt important— els fills dels pobres democràtics. No és pas endebades que França, el país de la democràcia sigui el país del món on l'exèrcit és més eficaç. Els observadors imparcials asseguren que la democràcia nordamericana disposa d'un exèrcit magnífic. En canvi aquells mateixos observadors dubten de l'eficàcia combativa dels exèrcits dels països de dictadura als quals —malgrat la teatralitat de les desfílades— els manca l'element "conscient" sense el qual no es pot portar a terme una guerra llarga i difícil.

Els trenta cin mil soldats catalans al front del Centre deixen ben enlaire el pavelló de Catalunya.

Resumim: què fa, què ha fet Catalunya per la guerra?

19 de juliol. General Godeu, Barcelona, Tarragona, Girona, Lleida, Barbastre, Casp, València. Expedició a Mallorca, Setge d'Osca de Terol, de Jaca. Les tropes catalanes a dotze quilòmetres de Saragossa. Cinquanta mil quilòmetres quadrats de terres alliberades. Tres-cents quilòmetres de frontera amb França. Sesenta cinc mil homes al front d'Aragó, el més llarg, el més muntanyós, el més difícil; el front que travessa les terres més pobres d'Espanya, sense aigua sense ombra sense carreteres.

Trenta cin mil combatents catalans al front del Centre, davant Guadalajara, dins Brihuega.

La primera columna, l'heroica columna de Mallorca, aguanta tota sola l'investida de San Martín de Valdeiglesias. Quinze mil catalans morts al front del Centre. Catalans ara a Jaen a Pozoblanco, al front de Motril al front de Granada.

I a la reraguada? 400.000 refugiats, xifres oficials que va comunicar-me abans d'ahir el Govern de València. 450.000 refugiats que figuren al control oficial. En la mateixa comunicació se m'assegura que cal comptar una quantitat gairabé igual de refugiats incontrolats. 200.000 refugiats que s'esperen procedents de les regions del Nord. Prop d'un milió de refugiats a Catalunya...

El conseller Sbert dona xifres eloqüents: més de la meitat de la població hospitalitzada a Catalunya és no-catalana. Amb els hospi-

talitzats tuberculosos passa el mateix. El Sindicat de cecs que en 3 anys ha reparat entre els seus afiliats en jornals 3.999.678 pessetes, està format per 237 catalans i 552 no catalans.

I les indústries de guerra? És evident que la prudència no ens permet donar detalls, però vindrà el dia que donarem xifres, gràfiques, estadístiques.

Mentrestant podem afirmar que l'esforç català és en aquest aspecte absolutament marvellós. La política de la monarquia havia fet impossible la instal·lació a Catalunya de cap indústria de guerra per rudimentària que fos. En pocs mesos França va tardar dos anys, Catalunya ha tret del no-res una indústria de guerra que ara ja és un element objectiu de la victòria.

283 fàbriques i fabricquetes treballen dia i nit: fusells, metralladores, pistoles, bombes, granades, obusos, tancs, projectils, pólvora, trilita, avions tota mena d'elements combatius. Tots aquells que la tècnica existent al nostre país permet realitzar. I això, per milers i milers.

Un dia escriurem l'epopeia d'aquesta fabricació. Els homes, les do-res mortes, mutilades per les explosions. Els obrers amb els pulmons corcats per les emanacions tòxiques...

Prou!, digué el President Companys.

Prou diem nosaltres. Els que calumniem Catalunya sabent —com saben— l'esforç gegantí que aquí es realitza, són agents conscients o inconscients del feixisme.

Aviat els demanarem comptes.

JAUME MIRAVITLLES

Guerra als emboscats!

Serán inmediatamente destituídos los funcionarios movilizados de todos los Departamentos, Instituciones y Servicios de la Generalitat de Catalunya que no hayan acatado el orden de incorporación.

RESTEN TAMBE SENSE EFECTE LES LLICENCIES I MISSIONS ESPECIALS DE TOTA MENA

Article primer. — Els funcionaris de tots els Departaments, Institucions i Serveis de la Generalitat de Catalunya, els quals, per estar compresos en les llesves mobilitzades, hagin efectuat llur incorporació a files, ho acreditaran immediatament davant el Cap administratiu respectiu.

Article segon. — L'esmentat Cap administratiu formarà una relació dels individus que, de les dades dels expedients personals, resulten afectats per les ordres d'incorporació, la qual elevarà al conseller respectiu amb expressió dels funcionaris que l'han acatada, i dels que ho han fet, per tal que sigui dictada la immediata destitució d'aquests darrers. L'esmentat Cap serà responsable del compliment d'aquesta disposició.

Article tercer. — A partir del primer d'agost proper, els funcionaris que estiguin incorporats a files percebran de cabals de la Generalitat la diferència entre el sou que els correspon per llur càrrec i el subcidi que els es satisfet per llur condició d'incorporats.

Casa RIGAU

JOIES I RELLOGES

RIGAU

Baixada Misericòrdia 14—Tel TARRAGONA

ENTRESOLS VALENCIA

Saldos i Novetats Ocasions permanents
en sedes, llanes, cotons, gèneres de punt

Apodaca, 11, entresol

Tarragona

Tarragonins! Anuncieu a "LLIBERTAT"! A l'ensems que hi guanyeu materialment amb la venda, contribuïu a la tasca lloable que ve desenvolupant el nostre periòdic

NOBLE OFERIMENT

El comissari delegat d'Ordre públic, Joan Rodríguez, ha rebut un telegrama del Sindicat Sanitari (U. G. T.) de Tortosa, el qual es posa a les seves ordres, cas d'ésser necessaris els seus serveis, per tal d'atendre als ferits de l'últim bombardeig.

El comissari ha agraït en el que val el noble oferiment.

El temps és per
llençar-lo

Curset d'estiu

Acadèmia ROIG

Colom, 24

UN RESULTAT FALAGUER

Celebrats els exàmens de Batxillerat en l'Institut de la nostra ciutat, una vegada més els aprofitats alumnes de l' "Acadèmia Roig" han gaudit dels més brillants èxits, repartint-se les millors puntuacions amb actuacions destacades i excel·lents.

Si hom té en compte les dificultats del moment, plegades de múltiples anormalitats pel que a llurs estudis es refereix, es comprèn que portar a terme fèl·liment estudis d'aital envergadura es necessita un esforç i domini considerables. D'aquí el mèrit de l' "Acadèmia Roig" que amb destresa especial ha sapigut conquerir per als seus alumnes un resultat tan falaguer i aprofitós.

La nostra més sincera enhorabona a tant aventatjats alumnes, dismes familiars i renombrats professors.

I. A. INFANTIL

Confeccions per a nens i senyora

Baixada de Misericòrdia, 16

El senyor comissari delegat de la Generalitat de Catalunya, ha assenyalat el pagament dels lliuraments que s'expressen:

Conselleria de Proveïments, pessetes 17.322; Departament de Proveïments, 8.403'05; Manuel Pedrol, 4.447'25; Antoni García Munté, 3.300; Salvador Subietas, 3.273'90; Lluís Figuerola, 2.275; Col·lectivitat de Aves, Huevos y Caza, 2.257'25; J. Munté, 2.136'40; Serveis Elèctrics Unificats de Catalunya, 2.039'15; Josep Sabater Domènech 1.674'80; Hospital de Valls, 1.504; Chocolates Ortí Píera y Bruguera, S. A., 1.484; Josep Roigé, 1.339'60; Vidua de Daniel Socías, 1.306'15; Lluís Gombau, 1.231'50; Joan Miró Batalla, 1.105; Director del Centre Sanitari de Reus, 1.000; Francesc Rosell, 840; Hospital de Torredembarra, 819; Andreu J. Capdevila, 811; Carme Soto, 790; Pere Gibert Vidal, 759'45; Hospital de Sang d'aquesta, 688; Cia. Telefónica Nacional d'Espanya, 685'15; Emili Sanjuan, 678; Casa Malé, 673'50; Emili Tomàs, 654'70; Vidua de J. Ramon, 615'20; Remigi Sancho Bel, 544'50; Martí Güell, 503'66; Maria Gran, 437'20; M. M. Bertran, 431'70; Salvador Salló, 412'85; Canals Germans, 404'50; Pere Alberni, 387'10; J. Pijuan Boronat, 354'85; J. Antón Guàrdias, 275'65; Antoni Budesca, 261'75; Hospital de Falset, 209'25; Josep Montagut, 135; J. Vives Terrades, 115'20; Manuel Julian, 114'60; Lluís Poy, 113'75; Fills de J. Vilà Granada, 80; Unió Salinera de Espanya, 76'20; F. Vilà, 69'95; J. sens, 59'50; E. Brull Rey, 33'50; Rius Llauredó, 66; Agustí Reca Magatzems Taragona, 34'25; Joan Daffos, 26; Hispano-Olivetti, 7.

En la cana número 13 (Comidas económicas, José Teixidó), de la calle de Gasómetro, durante el bombardeo sufrido el día 19, fué herido en la cabeza un carabinero recién llegado a esta capital, el cual, al parecer cadáver, fué depositado momentos después en un coche turismo para su traslado.

Dicha víctima que vestía mono, a pesar de llevar consigo su documentación, no ha sido habida entre las conducidas al cementerio ni tampoco entre los heridos llevados a los hospitales.

Se ruega encarecidamente al conductor del citado coche que se ponga en contacto con la Comandancia de Carabineros a fin de facilitar los datos necesarios para averiguar el paradero de la citada víctima.

Tarragona, 20 de julio de 1937.
—El teniente coronel primer jefe.
—P. O. El Mayor jefe del Detall.

SANTAELLA

Joies - Relotges
Compostures garantitzades
Unió, 3

CONSELLERIA DE PROVEÏMENTS

Durant la segona quinzena de l'actual mes de juliol, la llet condensada s'expandrà als establiments de Josep Fortuny, carrer de Cenyelles; Josep Rabert, carrer d'Apodaca; i Pere Martí, Merceria. Degut a la manca de llet i d'envasos serà venuda a granel i solament per les receptes de biberó.

Tarragona, 19 de juliol del 1937.
—El conseller.

CAMISES
CORBATES

darreres novetats

= ALSINA =
CAMISER

MOVIMENT DE LA POBLACIO

Nats

Emília Barceló Mayans.
Durruti Ximenis Domingo.
Núria Sala Sanahuja.
Lluís Villasevil Rosich.
Josep Maria Moix Conesa.

Defuncions

Isidora Condé Pozo, Fafel Casanovas, 21, de 6 anys.
Emilia Fiol Vidal, Hospital Civil, de 63 anys.
Miquel Bengochea Astor, López Pelaez, 1, de 41 anys.
Joaquim Aldave Castaño, Smith, 27, de 62 anys.

Matrimonis

Genar Maria Beltran Escorihuela amb Joana Ibáñez Irazusta.
Bartomeu Trivellí amb Araceli Quilez Mateu.
Enric Vidiella Canes amb Rosa Solé Gils.
Josep Maria Gallisà amb Pilar Ayneto Conejos.
Josep Maria Gay Vila amb Josepa Montserrat Robert.
Antoni Sans Pijuan amb Rosa Arbós Comí.

FEDERACIO NACIONAL D'ESTUDIANTS DE CATALUNYA

La Secretaria d'Organització recorda a tots els seus afiliats el deure que tenen de posar-se al corrent del pagament de les quotes de cotització.

Aquesta restarà oberta tots els dies feiners de 4 a 5 de la tarda; al nou estatge social Rambla Pau Iglesias, 11, segon pis.

La mateixa Secretaria fa avinent que els afiliats que durant el mes de juliol no realitzin els esmentats pagaments seran donats de baixa de la federació.

Durant el que resta de mes de juliol rebran tota classe de facilitats.

Tarragona, 17 de juliol del 1937.
—El secretari d'Organització.

GENERES DE PUNT

J. Fuster

Gran assortit en Caçadores
Mitges i Mitjons

Unió, 15 TARRAGONA

ALCALDIA DE TARRAGONA

Aquesta Alcaldia ha tingut a bé disposar que les receptes signades pels metges per a poder adquirir queviures destinats als malalts, han d'anar segellades per la Conselleria-Regidora de Sanitat i Assistència Social d'aquest Ajuntament, sense el qual requisit no seran vàlides.

Per tant, tots els venedors de queviures s'abstindran de vendre cap article que necessiti recepta de metge, sense que s'hagi complimentat l'esmentat requisit.

El que es fa públic per a coneixement general.

Tarragona, 19 de juliol del 1937.
—L'alcalde president, R. Boronat.

SABATERIA

LA MARIPOSA

Joan Domènech i Jardí

Baixada Misericòrdia, 10 i 12—

Tel. 1847

SUCURSA L'Unió, 14 i Aranya, 1

—Tel. 1848

TARRAGONA

Delegació del Treball

DE TARRAGONA

Havent-se traslladat les oficines d'aquesta Delegació al nou local situat a la Rambla del 14 d'Abril, núm. 97, primer pis, es fa avinent al públic que a partir del dia 23 seran despatxats els assumptes corresponents a aquest departament de les 10 a les 14 i de les 17 a les 20 hores.

El delegat del Treball. — Ramon Sanahuja.

La Federació de Tabacs i Timbres de Catalunya, fa avinent al públic que ha establert un nou horari de venda degudament autoritzat per les autoritats.

Nou horari: de 9 a 1 del matí i de 4 a 7 de la tarda.

NA CASILDA LLAURADÓ BENET

Ha mort als 59 anys

E. P. R.

Els qui la ploreu: els volguts nebots Magí Vidal Franqués, i Pilar Santamaria Costas, cosins i família tota assabentada a llurs coneguts tan greu pèrdua, preguen l'assistència a l'acte de l'enterrament que tindrà lloc avui, dijous, a dos quarts de quatre de la tarda, des de la casa mortuòria Rambla 14 d'Abril, 45, a la seva darrera estada.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Tarragona, 22 de juliol del 1937

CICLISME

VOLTA A FRANÇA

Berrendero netament destacat després de passar el primera posició pels "colls" de "Peyresourde" "Aspin" "Toumalet" i segon per el "Aubisque" guanyà l'etapa Luchon-Pau.

A Luchon totes les mirades estabien per Berrendero, tenint ben present tots, que anava a donar-se la sortida de l'etapa dels quatre "colls".

Berrendero, el "Rei de la Muntanya" de l'any passat, havia recobrat la seva gran ferma d'escalador imbatible a la vista dels pirineus.

El "Peyresourde", el "Aspin", el "Toumalet" i el "Aubisque" havien de servir per rectificar-se el primer escalador mundial. Hom prevenia així i molts eren els que creien que Berrendero era capaç de guanyar l'etapa a Pau.

S'ha vist que Berrendero sortia disposat a tot. I Berrendero ha tingut una etapa de triomf com se han registrat per un corredor en la Volta a França.

Sortiren els "Tours" de Pau a les nou del matí amb marxa molt ràpida. Tant ràpida que els homes de talla com són Geyer, Meulenberg, Deleor es retressaven. Lapébie era l'únic francès que es mantenia amb el pilot de vint i cinc homes comanats per S. Maes per tal de atacar el "Peyresourde", primer "coll" de l'etapa.

Indubtablement la tàctica belga tendia a esboirar a Berrendero, el home temible, per procurar el triomf de Vervaecke per els "colls" el de Maes en l'etapa per afiançar-se "leader" i proporcionar-li un dels triomfs més resonants que encara a de conseguir el futur guanyador. Però Berrendero la ha resistit tota i encara el peu del "Peyresourde" han quedat sols els gelgals com a conseqüència dels estiraments de la seva dura batalla, Berrendero estava allí, però, per no deixar-se arrebatar la supremàcia en les altures.

EL PAS PER "PEYRESOURDE"

S'inicià l'ascens. Lapébie defallí i es retrassà, Daneels, Disseau, Van Skndel, Romanati, i Vicini també cedeixen. Solament set homes que són Maes, Kint, Lewis, Vervaecke, Vissers, Gallien i Berrendero van a l'escamot davanter. Hom pot veure que tot el conglomerat belga, que hauria aconseguit els seus propòsits si Berrendero hagués causat la baixa forma les cotes alpines. Falten 350 metres per coronar-lo i Berrendero derrama i tots es queden clavats. El pas es registra com segueix:

Berrendero.
Vervaecke.

Maes.
Vissers.
Lowie.
Gallien.

Molt lluny Martano i Romanati. El descens es forma altra volta el pilot de set homes que passa per Arreau amb dos minuts d'avanatge sobre un pilot, en el qual hi figuren Lapébie, Camusso, Romanati, Martano, Disseau i Cirini.

EL PAS PEL "ASPIN"

Els set homes acometen el ascens al "Aspin". Quan falten quatre quilòmetres per coronar-lo es registra que Lapébie porta quatre minuts de retràs i els belgues segueixen apretant de ferm. Gallien no pot resistir el fort tren. Berrendero observa al popular Biscot amb la seva bandera de les primes i de les bonificacions en el alt del "Aspin", apreta de ferm i les notes del pas registrant l'ordre següent:

Berrendero.
Vervaecke.
Maes.
Vissers.
Lowie.
Kint.
Gallien.

Vicini, a 4 minuts Martano i Desseau.

El descens es ràpid i Berrendero amb energia porta el tren i junt amb Vissers passa amb 100 metres sobre el pilot de Maes. El grup que comanda Lapébie porta 4'50 de retràs.

CLASSIFICACIO DE L'ETAPA

1. Berrendero, espanyol, 7 h., 1 m. 1 s. (amb les bonificacions, 6 h. 58 m. 29 s.)
2. Lapébie, francès, 7 h. 1 m. 50 s. (amb les bonificacions, 7 h. 1 m. 5 s.)
3. Frechaut, indep., el mateix temps.
4. Ex-equo: Vicini, ind., Casson ind., Canyardo, espanyol, Camusso, italià i Maes, belga.
9. Amberg, suís, 7 h. 2 m. 46 s.
10. Egli, 7 h. 4 m. 28 s.
11. Ex-equo: Cloarec, Tanneveau, Vissers, Ducazeau, Marcaillou, el mateix temps, etc., etc.

(Retirat de l'edició que tenia que sortir ahir.)

Sugrañes, Impressor. — Tarragona

Els homes d'E. R. de C.

Joaquim Fort

El 19 de Juliol a Tarragona

Sortosament a Tarragona, la Comissaria Delegada de la Generalitat ha tingut una actuació de continuïtat d'abans dels fets de juliol del 1936 fins ara. Homes d'Esquerra Republicana de Catalunya han ocupat aquell alt càrrec, i per tant, la tasca realitzada no ha sofert parèntesi i les actuacions s'han succeït sempre dintre les normes i els principis que informen el nostre gran Partit.

La tasca realitzada, tant en l'aspecte de la guerra, com en el d'ordre públic, en el de cultura, en el de sanitat, en el d'assistència social i tants d'altres, ha merescut l'aprovació de la majoria del poble, prescindint de matisacions polítiques. Els homes que han estat designats han complert amb el seu deure per greu que hagi estat el moment viscut i han procurat canalitzar la situació i treure'n experiències.

Ens escau avui de parlar als nostres lectors de l'actuació de Joaquim Fort i Gibert, actual Comissari-delegat de la Generalitat a les comarques tarragonines.

—Efectivament—ens ha dit—els fets del 19 de juliol em trobaren al front de la Comissaria de la Generalitat en caràcter de Comissari interí, i ocupant el càrrec d'Alcalde de Tarragona. Uns dies abans dels fets, coneixadors per referència de certes actuacions d'elements militars, vaig organitzar un servei de vigilància prop de les persones més fixades de feixistes o poc amigues del règim democràtic.

En els dies 16 i 17 alguns militars, després declarats facciosos, ex tremaren les seves activitats. Els pocs amics de confiança que teníem al regiment ens donaven informacions prou reveladores de com es minava la sedició dins la caserna. Fou aleshores que em vaig traslladar a la Comandància Militar per tal de parlar amb el coronel Angel Martínez Peñalver. Ell es mostrà disposat a defensar el règim constituït, però uns militars que després foren condemnats a mort pel Tribunal Popular pressionaven fortament al coronel. Per suggeriments dels elements que constituïen el Front d'Esquerra s'aconseguí la separació del cos d'un dels oficials més perillós i la vigilància més estreta dels altres.

He de dir que amb el coronel Peñalver sempre ens compenetràrem bé. En un dels moments més difícils, quan es podia temer que el regiment es sublevés amb una entrevista amb el coronel i altres oficials es va convenir que es traslladarien a Barcelona un oficial i una persona de la meua confiança per tal de conèixer la veritat dels fets i rebre instruccions del Govern amb el qual ens trobàrem comunicats telefònicament. Els comissionats retornaren a les vuit del dia 19 i després d'un canvi d'impressions amb el coronel s'acordà que no sortirien les forces al carrer a no ésser per defensar la República i el seu Govern. Uns rumors arribats d'Alcaniç feren creure que els facciosos eren camp de Gandesa. D'acord amb el coronel ens disposàrem a fer sortir el Regiment. No va ésser necessari, car el rumor fou desmentit.

El dimarts, dia 21 al migdia, arribà a Tarragona el bon amic Lluís Mestres, nomenat comissari de la Generalitat en aquells moments històrics. Havia viscut els fets tràgics de Barcelona i portava instruccions del Govern. Ràpidament es posà a

organitzar una columna per tal de combatre els sediciosos a les terres d'Aragó. Les dots d'organització del company Mestres donaren per resultat la formació d'una columna que estava integrada per 800 homes del Regiment d'Almansa número 15, amb una secció de metralladores, que s'oferiren voluntàriament, dues companyies de la Guàrdia Nacional i una de Carabiners, acompanyats d'un miler de milicians, entre els quals es comptaren els diputats Galés, comissari de la columna, Sentís i Farreras i Durán.

L'actitud enèrgica i encoratjadora que el company Mestres infiltrà als expedicionaris que sortien vers el front d'Aragó, donà ràpidament el seu fruit, apoderant-se de Calaceite, Alcaniç, Albalate i tots els pobles lindants amb les comarques tarragonines, fins arribar en pocs dies a Lècera, Montalbán, Letux i altres pobles del front de Belchite, que avui encara guarneixen les nostres fires.

Fou la ràpida actuació d'aquesta columna, coneguda a terres d'Aragó per la "Columna Tarragona", la que tapà l'esboranc per on havia possiblement d'efectuar-se la invasió de Catalunya per les hosts faccioses, com posava fa pocs dies de manifest el nostre il·lustre historiador A. Rovira i Virgili, i aprofito aquesta avinentesa per a fer pública aquesta part tan interessantíssima de la revolució que revela les dots organitzadores de l'estimat amic i company Lluís Mestres i la lleialtat del llavors coronel del Regiment d'Almansa número 15, Angel Martínez Peñalver i Ferrer.

—Quina repercussió creieu que tindrà arreu de Catalunya la magnífica manifestació esquerrista que es produí a Tortosa amb motiu del I. Congrés d'E. R. de Catalunya a les comarques tarragonines?

—Tindrà la repercussió que l'observador ja pot copsar en l'actualitat: Un desvetllament de la democràcia catalana que es mobilitza i es disposa a actuar amb decisió i eficàcia per enfortir el partit que la representa.

Els republicans de les nostres comarques, que ja formaven majoria en temps de la monarquia i que avui han hagut d'aguantar els embats dels seus enemics seculars que s'havien emboscats, i molts hi continuen, en determinades organitzacions, donaren en el Congrés de Tortosa una prova de la seva vigorosa personalitat i el fet ha traspassat a totes les comarques de Catalunya on el partit demostra una potencialitat qu'eper molts vol ésser desconeixeda.

—Com veieu la política catalana en aquests moments?

—Veig la política catalana amb certa confusió degut a l'estat de descomposició total que hem travessat, però amb més possibilitats que mai. L'esperit català ha pres cos en molts catalans que n'havien viscut quelcom apartats per atreu-els més, d'acord amb el seu esquerrisme, la lluita social. Avui aconseguides revolucionàriament moltes de les millores socials que eren la seva aspiració tenen tothora present la consigna del nostre President Lluís Companys: CATALUNYA.

Això vol dir que d'ara endavant caldrà actuar en tota ocasió de cara a Catalunya recollint i convertint en disposicions de Govern totes aquelles manifestacions de l'o-

Davant el crim comés pel feixisme a Tarragona, ens declararem completament contraris de tots aquells acords gremials i sindicals que al redós d'aquest crim s'han prés darrerament, doncs no fan altra cosa que desmoralitzar i crear un ambient enrarit que pot perjudicar-nos.

Espigolant

"Solidaridad Obrera" en el seu editorial reclama que els treballadors intervinguin a la direcció política i militar del país.

"P"reisamente porque en esta hora es necesario contar con el máximo rendimiento de todas las energías y todas las voluntades, es necesario dar a los trabajadores la sólida garantía está en rectificar el error cometido por un mal cálculo de pequeña política y dar a los Sindicatos obreros la posición de primer plano que les corresponde en la dirección de la guerra."

Comentant el discurs del President de la República A. Rovira i Virgili des de les planes de "La Humanitat" fa un parellisme entre espanyolisme i catalanisme. Esmenta els dos conceptes d'espanyolisme el dels antifeixistes i els dels que segueixen Franco, diu amb el primer no sols ens hi podem entendre sinó que és l'únic amb el qual és possible la convivència. I afegeix:

"Què és Catalunya? Que ho sapiga bé tothom, que ho sapiguem bé els catalans mateixos. Geogràficament, és una terra. Històricament, és una tradició. Lingüísticament, és un idioma. Espiritualment és una cultura. Biològicament, és una nació.

Terra catalana, tradició catalana, idioma català, cultura catalana, nació catalana: això és Catalunya.

El President de la República ha parlat d'una Espanya amb llengües múltiples. I bé: la multiplicitat de llengües, quan aquestes no són simples dialectes, implica la multiplicitat de cultures i de nacions sinó nacionalment — hi ha el punt de confluència de l'espanyolisme i el catalanisme. L'altra concepció, la de l'Espanya nacionalment única, seria tan falsa, tan imperialista i tan funesta sota els tres colors de la bandera republicana com sota els dos colors de la bandera monàrquica espanyola.

La gent ibèrica serà diversa dins la llibertat, o serà única dins l'esclavatge."

pinio netament catalana que destija, junt amb un millorament constant, una estabilització de l'obra realitzada.

Els partits o els governants que intentin desviar-se d'aquesta trajectòria no sabran interpretar, fidelment els batecs del poble que referma a cada moment la seva personalitat avançada i democràtica.

A Esquerra Republicana de Catalunya correspon recollir aquest esperit i encarrillar aquest moviment que en molts aspectes és fruit de la seva llarga actuació, i les aspiracions del poble — que posa per damunt de tot les essències democràtiques — ha de convertir-les en realitats.

"La Publicitat" diu comentant la situació internacional a conseqüència del nou pla elaborat per Anglaterra:

"Anglaterra és verament la incògnita fins ara indexifrabla de la no intervenció. Des de que fou inaugurada aquesta absurda política, sembla decidida a deixar atropellar el dret dels republicans espanyols li donaven garanties suficients que el conflicte no s'entendria: més tard, ha procurat, sense aconseguir-ho, separar Itàlia d'A-

Secció Esportiva

FUTBOL

CASAL D'ESPORTS INFANTIL 2 MEDITERRANI 2

Diumenge al matí en el terreny de joc de l'Avinguda de Catalunya es disputà un partit de futbol entre els petis "casalistes" i el Mediterrani.

El joc fou molt entretingut i la igualtat de forces en ambdós equips, es traduí amb empat a dos gols.

El partit fou molt disputat i agraïdament als que el presenciaren.

EL LLEVANT GUANYADOR DEL TROFEIG "COPA PRESIDENT DE LA REPUBLICA"

LLEVANT 1 - VALENCIA 0

Al camp de la carretera de Sarrià propietat de l'Espanyol, es jugà diumenge a la tarda el partit final del trofeu "Copa President de la República" entre els equips levantins: València i Llevant.

En aquest torneig hi han participat els equips catalans Espanyol i Girona, i cap dels dos s'han classificat per a la final.

El Llevant que durant tot el torneig ha efectuat uns excel·lents encontres, guanyà abans d'ahir al València per 1 goal a 0.

La primera part molt igualada, acabà amb el resultat d'empat a 0 goals.

L'únic punt de la tarda i que fou el que marcà el Llevant l'aconseguí Nieto.

Els equips van ésser els següents

LLEVANT

Velero, Olivares, Caspe, Dolç, Calero, Rubio, Puig II, Nieto, Martínez, G. Rubio i Fraiso.

VALENCIA

Antolin, Alepuz, Joan Ramon, Bertoli, Iturraspe, Arin, Doméneq, Goiburu, Vilanova, Amadeo i Richart.

BASKET-BALL

SELECCIO LOCAL, 23 - "PENYA PALLACH", 28

ESCOLA TREBALL B, 46 - C. E. LLAMP, 20

Abans d'ahir al matí i en el terreny de l'Escola del Treball es van celebrar dos interessants partits de basquet entre una Selecció local i la "Penya Pallach" guanyadora del Campionat Local de Basquet-Ball - III Copa Tarragona i l'Escola del Treball B i el C. E. Llamp.

Solament hi havia anunciat el primer d'aquests dos darrers partits, però a última hora es concertà el partit entre els "treballistes" i els del Llamp.

El primer max fou molt disputat i el resultat reflexa clarament la marxa del mateix. La "Penya Pallach" jugà un bon encontre i guanyà per 5 punts d'avantatge.

De l'equip de la Selecció destacà fortament Recasens, que jugà un excel·lent matx i fou el perforador del seu equip. Tirà molt bé a basquet i marcà ell sol 13 punts. Poc a poc Recasens es va forjant i dintre breus temps tindrem a la nostra ciutat un formidable jugador de basquet-ball.

El primer partit arbitrat per Lerin, els equips van ésser els següents:

Selecció Local. — Avià (2), Cerveró, Rovira, (2), Lerin (4), Assamà (2) i Recasens (13).

"Penya Pallach". — Bové, Escaró, Pallach (12), Porqueres (14) i Pius (2).

El segon partit fou arbitrat per Lerin (A.) i els "treballistes" s'apuntaren un esclatant triomf. Els del Llamp van defensar-se com podrien però no van poder aturar la marxa de l'equip reservista de l'Escola del Treball.

Els equips foren els següents: Escola Treball B. — Cerveró (2), German, Avià (18), Assamà (6), Gabriel (10) i Franquet (10). C. E. Llamp. — Fortuny, Arana (1), Magaróles (6), Pallas (5) i Vidal (8).